

Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen

Advies 2017/6 betreffende het boeken van werkingstoelagen van
08/03/2017

Inhoud

I.	Inleiding en definities _____	2
1)	Toepassingsgebied _____	2
2)	Definities _____	2
II.	Begrotingsmatige, ESR-matige en bedrijfseconomische verwerking _____	3
1)	Bij de subsidiërende entiteit _____	3
i.	Tijdstip van aanrekening _____	3
ii.	Aan te rekenen bedrag _____	4
iii.	Te hanteren codes _____	4
2)	Bij de gesubsidieerde entiteit _____	4
i.	Tijdstip van aanrekening en aan te rekenen bedrag _____	4
ii.	Voorafnames _____	5
iii.	Te hanteren codes _____	5
3)	Interrelaties _____	5
III.	Voorbeeld _____	6

I. Inleiding en definities

2. De vraag stelt zich hoe werkingstoelagen die tussen entiteiten van de Vlaamse overheidssector worden toegekend, moeten worden geboekt. Door de steeds groter wordende consolidatiekring van de Vlaamse overheid wordt het steeds moeilijker om de interne stromen in de consolidatie te elimineren. Om het consolidatieproces te optimaliseren wordt gepoogd om eenduidige richtlijnen op te stellen op zowel het vlak van de begroting als de boekhouding. Voorliggend advies vormt een dergelijke richtlijn.

1) Toepassingsgebied

3. Dit advies is van toepassing op alle entiteiten van de Vlaamse overheid die ressorteren onder het toepassingsgebied van artikel 4, paragraaf 1 en 2 van het Rekendecreet.¹

4. Dit advies behandelt de verwerking van werkingstoelagen die tussen entiteiten van de Vlaamse overheidssector worden toegekend. Projecttoelagen, vastleggingsmachtigingen, investeringstoelagen, en financiële ondersteuning aan natuurlijke personen worden niet behandeld in dit advies.

5. Voorliggend advies sluit de toepassing van meer specifieke adviezen, bijvoorbeeld het advies over subsidies in natura, niet uit.

2) Definities

- Geïnstitutionaliseerde proces: een regelmatig weerkerende verdeling van middelen waarbij uit één begrotingsenveloppe meerdere - meestal gelijkaardige - entiteiten van de Vlaamse overheid door middel van een werkingstoelage worden gesubsidieerd.
- Gesubsidieerde entiteit: entiteit die behoort tot de Vlaamse overheidssector en subsidies van andere entiteiten uit de sector (S13.12) ontvangt.
- Interrelaties of interne stromen: transacties tussen partijen die tot de Vlaamse overheidssector behoren.

¹ Het betreft enerzijds alle entiteiten die, ongeacht hun rechtsvorm, ressorteren onder sectorale code 13.12, alsook die entiteiten die bij naam in het Rekendecreet onder artikel 4, §1 zijn opgenomen, maar niet tot de overheidssector behoren. Voor bijvoorbeeld 2016 waren dit Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem, Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel, Universitair Ziekenhuis Gent, Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening – de Watergroep, Eigen Vermogen Flanders Hydraulics, Ondersteunend centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos.

- Projecttoelage: een financiële ondersteuning verstrekt tussen entiteiten die tot de Vlaamse overheidssector behoren bedoeld om een specifiek project binnen een bepaald tijds kader te realiseren.
- Rekendecreet: het decreet van 8 juli 2011 houdende de regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof (hierna Rekendecreet genoemd).
- Subsidiërende entiteit: entiteit die behoort tot de Vlaamse overheidssector en subsidies aan andere entiteiten behorende tot diezelfde Vlaamse overheidssector verstrekt.
- Vastleggingsmachtiging: de toestemming die in de algemene uitgavenbegroting van een bepaald jaar aan een rechtspersoon behorende tot de Vlaamse overheidssector wordt gegeven om in datzelfde jaar verbintenissen tot een bepaald bedrag aan te gaan.
- Vlaamse overheidssector: alle entiteiten van de Vlaamse overheid die ressorteren onder het toepassingsgebied van artikel 4, paragraaf 1 en 2 van het Rekendecreet. Het betreft enerzijds alle entiteiten die, ongeacht hun rechtsvorm, ressorteren onder sectorale code 13.12, alsook die entiteiten die bij naam in het Rekendecreet onder artikel 4, §1 zijn opgenomen, maar niet tot de sector 13.12 behoren.
- Werkingstoelage: een subsidie verstrekt tussen entiteiten die tot de Vlaamse overheidssector behoren ter dekking van de kosten verbonden aan de globale werking of een deelactiviteit van een entiteit. Zij worden voor een bepaald kalenderjaar toegekend en kunnen, naast de interne werking (apparaat), ook andere uitgaven dekken.

II. Begrotingsmatige, ESR-matige en bedrijfseconomische verwerking

1) Bij de subsidiërende entiteit

i. Tijdstip van aanrekening

6. Een werkingstoelage wordt zowel budgettair, ESR-matig als bedrijfseconomisch geboekt in het jaar waarin de activiteiten van de gesubsidieerde hebben plaatsgevonden. Indien een werkingstoelage wordt toegekend voor een andere periode dan een kalenderjaar, gebeurt de aanrekening pro rata, met andere woorden voor het deel dat betrekking heeft op elk van de betreffende kalenderjaren.²

7. Subsidiërende entiteiten met vastleggingskredieten, leggen de toelage jaarlijks vast in het jaar waarin de activiteiten van de gesubsidieerde entiteit plaatsvinden en dit

² Er moet bijgevolg een toelagesbesluit worden opgesteld per kalenderjaar.

ongeacht of er een meerjarige beheersovereenkomst bestaat of niet. Indien de toelage een andere periodiciteit dan een kalenderjaar volgt, gebeurt de jaarlijkse vastlegging volgens de periodiciteit van die toelage.

ii. Aan te rekenen bedrag

8. Het in het besluit voor een kalenderjaar toegekende bedrag wordt volledig als kost geboekt. De vraag tot het verstrekken van verantwoordingsstukken en/of het betalen van een saldo na afsluiten van het boekjaar is enkel een administratieve controlemaatregel die geen afbreuk doet aan het verschuldigd zijn van de toelage voor het betrokken jaar, ook al zou er uit die controle een terugbetaling voortvloeien. Dit heeft dan ook geen invloed op het te boeken bedrag. Als een toelage naar aanleiding van een controle geheel of gedeeltelijk wordt teruggevorderd, wordt deze terugvordering, zowel bedrijfseconomisch als ESR-matig, aangerekend in het jaar waarin de terugvordering wordt gevraagd.

iii. Te hanteren codes

9. Voor werkingstoelagen aan entiteiten die tot de overheidssector S13.12 behoren worden volgende rekeningen gebruikt:

Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.
6401	41.xx	Werkingsdotaties, subsidies, -toelagen en soortgelijke

10. Voor werkingstoelagen aan entiteiten die niet tot de overheidssector S13.12 behoren worden volgende rekeningen gebruikt:

Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.
6404	31.22	Andere dotaties, subsidies, toelagen en soortgelijke

2) Bij de gesubsidieerde entiteit

i. Tijdstip van aanrekening en aan te rekenen bedrag

11. De aanrekening van de opbrengsten volgt dezelfde principes als de aanrekening van de kosten bij de subsidiërende entiteit. Dit wil zeggen dat de opbrengst geboekt wordt in het jaar waarin de activiteiten van de gesubsidieerde hebben plaatsgevonden.

ii. Voorafnames

12. De werkingstoelage wordt steeds ondeelbaar als werkingstoelage in het jaar geboekt. Er wordt bijgevolg geen opsplitsing gemaakt tussen werking en investeringen. Dit is dus ook het geval als het bijvoorbeeld toegelaten is om met de werkingstoelagen investeringen te realiseren. De werkingstoelage wordt in dat geval niet gesplitst in een deel werking en een deel investering, evenmin worden hiervan kapitaalsubsidies afgezonderd.

iii. Te hanteren codes

13. Voor werkingstoelagen voor entiteiten die tot de overheidssector S13.12 behoren en afkomstig zijn van entiteiten die tot de overheidssector S13.12 behoren worden volgende rekeningen gebruikt:

Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.
730	46.xx	Werkingsdotaties, subsidies, -toelagen en soortgelijke

14. Voor werkingstoelagen voor entiteiten die niet tot de overheidssector S13.12 behoren en afkomstig zijn van entiteiten die tot de overheidssector S13.12 behoren worden volgende rekeningen gebruikt:

Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.
733		Andere dotaties, subsidies, toelagen en soortgelijke

3) **Interrelaties**

15. Om de consolidatie correct te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk dat interrelaties in het kader van werkingstoelagen door de partijen met elkaar worden afgestemd. Deze afstemming gebeurt op 2 momenten:

- In de begroting: de gesubsidieerde entiteit deelt, behalve bij geïnstitutionaliseerde processen, de op te nemen bedragen aan de subsidiërende entiteit tijdig mee. De subsidiërende entiteit neemt datzelfde bedrag als interrelatie in haar begroting over. Indien de Vlaamse regering of het Vlaams Parlement die toelage aanpast, passen de gesubsidieerde entiteit en de subsidiërende entiteit zich uiteraard daaraan aan. Dit laatste kadert binnen het klassieke begrotingsproces.

Bij geïnstitutionaliseerde processen deelt de subsidiërende entiteit aan de gesubsidieerde entiteiten de op te nemen bedragen tijdig mee, zodat er steeds een volledige afstemming is. In beide begrotingen, deze van de subsidiërende en gesubsidieerde entiteiten, worden de werkingstoelagen onderbouwd door zowel de tegenpartij als het bedrag expliciet te vermelden. Op die manier wordt verdere afstemming op geconsolideerd niveau mogelijk gemaakt.

- In de jaarrekening en in de ESR-rapportering: de gesubsidieerde entiteit vraagt een schriftelijke (brief of mail) bevestiging van de volledigheid en de pro ratering van de in de jaarrekening verwerkte werkingstoelagen aan de subsidiërende entiteit. De gesubsidieerde entiteit staat in voor de aansluiting van de bedragen. Alle verschillen dienen uitgeklaard te worden. Indien over een bepaald reconciliatie-item een meningsverschil blijft bestaan, dat in een afwijking van de interrelaties resulteert, wordt dit in de toelichting bij de rekening van de gesubsidieerde gedetailleerd geduid.

III. Voorbeeld

16. Situatieschets

- Entiteit A (Ministerie Vlaamse Gemeenschap): kent voor het kalenderjaar t een toelage aan entiteit B (extern verzelfstandigd agentschap) ten bedrage van 100 toe. Hiervan wordt 80 betaald in jaar t en 20 in jaar t+1
- Zowel entiteit A als entiteit B behoren tot de sector 13.12.

17. Boekingen bij entiteit A in jaar t en t+1

Vastlegging op moment van toelagebesluit in jaar t

Debet/Credit	Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.	Bedrag vastlegging
Debet	6401	4140	werkingssubsidies	100

Boeking te betalen toelage in jaar t

Debet/Credit	Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.	Bedrag verplichting
Debet	6401	4140	werkingssubsidies	100
Credit	481000		Te betalen subsidies	100

Boeking betaling eerste schijf in jaar t

Debet/Credit	Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.	Bedrag
Debet	481000		Te betalen subsidies	80
Credit	55		Bank	80

Boeking betaling tweede schijf in jaar t+1

Debet/Credit	Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.	Bedrag
Debet	481000		Te betalen subsidies	20
Credit	55		Bank	20

18. Boekingen bij entiteit B in jaar t en t+1

Boeking te ontvangen toelage in jaar t

Debet/Credit	Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.	Bedrag opbrengst
Debet	413		Te ontvangen subsidies	100
Credit	730000	4610	Werkingsstoelagen	100

Boeking ontvangst eerste schijf in jaar t

Debet/Credit	Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.	Bedrag verplichting
Debet	55		Bank	80
Credit	413		Te ontvangen subsidies	80

Boeking ontvangst tweede schijf in jaar t+1

Debet/Credit	Econ.Rek.	Code economische classificatie	Omschrijving Econ. Rek.	Bedrag verplichting
Debet	55		Bank	20
Credit	413		Te ontvangen subsidies	20